

INSTRUKTION GENERELLA REGLER FÖR KONTROLL, KVALITETSBEDÖMNING OCH AJOURHÅLLNING 2024

Figur 1 Foto: Gert Olsson/Scandinav bildbyrå

Innehåll

INSTRUKTION GENERELLA REGLER FÖR KONTROLL, KVALITETSBEDÖMNING OCH AJOURHÅLLNING 2024.....	1
1 Instruktion generella regler för kontroll, kvalitetsbedömning och ajourhållning 3	
1.1 Nyheter.....	3
2 Målet med kontroll, kvalitetsbedömning och ajourhållning	4
2.1 Övergripande mål.....	4
3 Viktigt att tänka på före, under och efter kontroll, kvalitetsbedömning eller ajourhållning	4
3.1 Ta ställning till om du är jävig eller om det föreligger en intressekonflikt 4	
3.2 Kontakta lantbrukaren.....	4
3.3 Rutinbeskrivningar	5
3.4 Förhindra smittspridning	6
3.5 Tänk på sekretessen.....	6
3.6 Force majeure och exceptionella omständigheter	6
3.7 Avvikelse vid stöd-, grundvillkor-, eller registerkontroll kan kräva uttag av ytterligare kontroller.....	6
3.8 Meddela lantbrukaren om kontrollresultat	6
3.9 Återkoppling till lantbrukare efter besök vid ajourhållning	7
3.10 Misstanke om brott och åtalsanmälan	7
4 Hur du kan föränmäla kontroller	8
4.1 Det finns olika riktlinjer för olika kontroller.....	8
4.2 Kontroller som du kan föränmäla	8
4.3 Kontroller som du inte får föränmäla.....	10
5 Om du inte kan genomföra kontrollen	10
5.1 Om lantbrukaren inte tillåter identifierings- och registerkontroll	11
5.2 Om lantbrukaren inte tillåter stöd- eller grundvillkorskontroll	11
6 Dokumentation av kontroll, kvalitetsbedömning och ajourhållning	11
6.1 Krav som ställs på dokumentationen	11
6.2 Viktigt att tänka på när du dokumenterar.....	12
6.3 Fotodokumentation	14
7 Gemensamma och övergripande bestämmelser	15

1 Instruktion generella regler för kontroll, kvalitetsbedömning och ajourhållning

Denna instruktion är till för dig som gör kontroll, kvalitetsbedömning inom AMS-QA eller ajourhållning i fält.

Syftet med instruktionen är att skapa förutsättningar för en likartad hantering i hela landet av de generella gemensamma delarna i arbetet med kontroller, kvalitetsbedömning och ajourhållning i fält. Specifika delar för djurkontroller, grundvillkorskontroller, arealbaserade stödkontroller, kvalitetsbedömningar, och bedömning av stödberättigande jordbruksmark beskrivs i respektive instruktion.

De delar av kvalitetsbedömningen som ännu är under utredning kommer att beskrivas i Instruktionen för kvalitetsbedömning av villkoren för arealbaserade stöd 2024. Exempelvis föransmälan och meddela resultat.

1.1 Nyheter

Instruktionen är uppdaterad med

- Kvalitetsbedömning vid AMS-QA
- Syfte
- Information om hur markuppföljning kommuniceras till lantbrukare vid ajourhållning.
- Information om rutinbeskrivningar i handläggarstödet
- Uttag av grundvillkorskontroll vid avvikelse vid annan kontroll samt uttag av ytterligare lantbrukare vid misstänkt otillåten företagsuppdelning.
- Rekommendation om att skicka kontrollresultat inom 3 veckor efter att kontrollen är avslutad i fält.
- Information om hur lantbrukaren skickar in synpunkter efter ajourhållning.
- Manipulerade foton är exempel på falska och osanna handlingar
- Information om att kontrollen måste påbörjas inom tillåtet tidsintervall.
- Kontroller uttagna på grund av tips får du inte föransmäla
- Hänvisa till lämplig pro rata-nyckel eller täckningsgrad vid dokumentation av pro rata.
- Information om att det är tillåtet att dokumentera digitalt.
- Information om att större områden som underkänns vid ajourhållning ska dokumenteras med foto.
- Tillagt regelverk.

Alla ändringar är markerade med kantstreck.

2 Målet med kontroll, kvalitetsbedömning och ajourhållning

2.1 Övergripande mål

De övergripande målen med kontroll, kvalitetsbedömning och ajourhållning är att

- Verifiera att uppgifterna i lantbrukarens ansökan stämmer med de faktiska förhållandena.
- Kontrollera att lantbrukaren följer grundvillkoren för att få full utbetalning av sina stöd.
- Tillhandahålla ett väldokumenterat beslutsunderlag för att säkerställa att utbetalningen av ersättningar och beslut om grundvillkorsavdrag är korrekta.
- Blockdatabasen ska vara uppdaterad.
- Att djur är korrekt märkta och journalförda samt att nötkreatur är rapporterade till CDB.
- Får och getter och gris har ifyllda förflyttningsdokument samt att djur som förflyttats har rapporterats till förflyttningsregistret.
- Att kvalitetssäkra markuppföljningen.

3 Viktigt att tänka på före, under och efter kontroll, kvalitetsbedömning eller ajourhållning

3.1 Ta ställning till om du är jävig eller om det föreligger en intressekonflikt

Innan du gör en kontroll, kvalitetsbedömning eller ajourhållning ska du ta ställning till om du kan vara jävig enligt förvaltningslagen eller om det föreligger en intressekonflikt enligt EU-förordning, se rutinen 503 Förbered fältkontroll. Om ni är flera kontrollanter, kvalitetsbedömare eller ajourhållare får ingen av er vara jävig eller ha en intressekonflikt.

3.2 Kontakta lantbrukaren

3.2.1 Informera lantbrukaren om hur kontrollen går till

Information gällande föransökan finns i avsnitt 4 Hur du kan föransöka kontroller.

Oavsett om kontrollen får föransökas eller inte är det viktigt att du informerar lantbrukaren innan du inleder kontrollen om vad som ska kontrolleras och hur kontrollen kommer att gå till. Informera även om att det pågår markuppföljning

(MU) med hjälp av satellitanalys. Informera om att markuppföljningen kan innebära att lantbrukaren behöver göra åtgärder för att undvika avdrag från utbetalning av stöden. Åtgärderna som kan komma att krävas är t.ex. att lantbrukaren ändrar sin ansökan i SAM Internet, eller verifierar begärd åtgärd med hjälp av geotaggat foto.

Om du inte får tag på lantbrukaren före kontrollen kan du påbörja kontrollen men då ska du meddela lantbrukaren i efterhand.

Du ska upplysa lantbrukaren om de eventuella avvikelser som du kan konstatera under kontrollen. Att bli kontrollerad är en situation som kan kännas obekvämt för lantbrukaren. Det är många villkor och regler som ska kontrolleras och eventuella avvikelser kan medföra risk för ekonomisk påverkan. Det är därför viktigt att du som kontrollant genomför kontrollen i god anda med utgångspunkten att lantbrukaren vill göra rätt.

3.2.1.1 Lantbrukaren ska vara behjälplig vid alla kontroller

Vid kontrollen ska lantbrukaren vara behjälplig så att kontrollen kan utföras. Om lantbrukaren inte är behjälplig kan länsstyrelsen eller Jordbruksverket besluta om avdrag på stöden eller avslag på ansökan. Beslut om eventuella avdrag eller avslag ska fattas av någon annan person än den som utfört kontrollen.

Vid kontroll av djur ska du inte gå in i några stallar eller andra djurutrymmen utan att ha tillstånd av djurägaren. Lantbrukaren eller en representant måste finnas tillgänglig för att hela kontrollen ska kunna utföras.

3.2.1.2 Kontakta lantbrukaren om ditt besök vid ajourhållning

Innan du besöker ett block i fält ska du ta kontakt med lantbrukaren och informera om ditt besök och vad ditt uppdrag innebär. Informera om vilken myndighet du kommer ifrån och anledningen till besöket. Kontaktuppgifter finns i Basen eller Kundakt. Om du inte får tag i lantbrukaren kan du lämna kontaktuppgifter som gör att lantbrukaren kan nå dig.

Informera lantbrukaren om att det pågår markuppföljning (MU) med satellitanalys och att det kan komma begäran om att ytterligare åtgärder krävs från lantbrukaren, exempelvis via foto eller ändringar i SAM-ansökan.

3.3 Rutinbeskrivningar

Du ska följa rutinbeskrivningar för kontroll på plats, kvalitetsbedömning respektive ajourhållning som finns i Handläggarstödet för stödadministration.

3.4 Förhindra smittspridning

För att undvika smittspridning ska du använda lämpliga skyddskläder till exempel ren overall och skoskydd när du går in i stallar och andra djurutrymmen. Om det krävs ska du även använda desinfektionsmedel.

När du går in i marker med djur ska du se till att dina stövlar inte varit i kontakt med eventuella smittor och vid behov använda dig av plastsockor eller desinficerade stövlar. Du ska så långt det är möjligt med bibehållen kvalitet tillgodose lantbrukarens önskemål angående smittskydd. Beakta risken för smittspridning av växtsjukdomar när du byter gård, exempelvis genom att tvätta stövlarna.

3.5 Tänk på sekretessen

Det är viktigt att följa gällande sekretessbestämmelser. I kontrollsammanhang är det särskilt viktigt när det gäller uppgift om vilka lantbrukare som kommer att kontrolleras. Rådgör med jurist om du är osäker på om en uppgift omfattas av sekretesskydd eller inte.

3.6 Force majeure och exceptionella omständigheter

I de fall kontrollen inte kan genomföras eller om du konstaterar att lantbrukaren inte kommer att kunna uppfylla villkoren för stöd eller grundvillkor beroende på att någon oförutsedd händelse har inträffat, kan detta eventuellt godkännas som force majeure eller exceptionell omständighet. Lantbrukaren måste i dessa fall kontakta länsstyrelsen. Läs mer i rutinen 23-206 Force majeure och exceptionella omständigheter i Handläggarstödet för stödadministration.

3.7 Avvikelse vid stöd-, grundvillkor-, eller registerkontroll kan kräva uttag av ytterligare kontroller

Om du vid kontroll eller kvalitetsbedömning konstaterar uppenbara avvikelser som påverkar annat stöd eller grundvillkor som inte är uttagna, ska du kontakta kontrollansvarig så att hen även tar ut dessa till kontroll.

Finns det misstanke om otillåten företagsuppdelning ska även de andra producenterna eller företagen på fastigheten, till exempel familjemedlemmar, kontrolleras.

3.8 Meddela lantbrukaren om kontrollresultat

När kontrollresultatet har registrerats ska kontrollresultatet kommuniceras med lantbrukaren så snart som möjligt. Rekommendationen är att skicka kontrollresultatet senast tre veckor efter att kontrollen är avslutad i fält, se rutinen 508 Meddela resultat av fältkontroll.

För kvalitetsbedömning och vissa kontroller finns i dagsläget inte några möjligheter att generera meddelande om kontrollresultat ifrån systemet. I dessa fall ska du meddela lantbrukaren resultatet via ett manuellt skapat meddelande. Om det finns ytterligare material som utgör underlag för kontrollresultatet exempelvis foto ska även detta bifogas till lantbrukaren. I meddelandet finns uppgifter om hur lantbrukaren ska gå till väga om hen har invändningar eller synpunkter på kontrollen. Lantbrukaren har sedan 10 dagar på sig att lämna synpunkter på kontrollresultatet. Invändningarna ska vara skriftliga. I vissa fall kan länsstyrelsen besluta att det är aktuellt med en ny kontroll. När en ny kontroll har genomförts ska lantbrukaren meddelas resultatet.

3.9 Återkoppling till lantbrukare efter besök vid ajourhållning

Återkoppling från ett ajourhållningsbesök ska du göra via Kommentar till lantbrukare i SAMi i Basen på det berörda blocket. Besöket kan utöver detta återkopplas till lantbrukaren muntligt eller skriftligt om det är något du och lantbrukaren har kommit överens om.

Lantbrukaren kan skicka in synpunkter på ajourhållningens bedömning till blocksupporten. Blocksupporten tar emot skriftliga synpunkter fram tills beslut om utbetalning, efter det får lantbrukaren överklaga utbetalningsbeslutet.

3.10 Misstanke om brott och åtalsanmälan

Finns omständigheter som gör att du kan misstänka brott ska du diskutera det med din chef. Om du upptäcker något av följande kan det finnas anledning att misstänka brott.

- Lantbrukaren har använt falska eller osanna handlingar, exempelvis manipulerade foton
- Den sökande svarar undvikande på frågor eller drar tillbaka sin ansökan när vi börjar fråga om detaljer
- Den sökande har motsatt sig kontroll, kvalitetsbedömning eller ajourhållning på plats
- Den sökande kan inte visa upp nödvändiga underlag vid kontroll på plats
- En kontroll, kvalitetsbedömning eller ajourhållning på plats har visat att de grundläggande villkoren för stöden är osanna, till exempel att den sökande inte har förfoganderätt över marken.

Det kan finnas andra omständigheter som gör att du bör ta upp en diskussion om åtalsanmälan. Du hittar riktlinjer och vägledning på Ladan under fliken Stöd & tillsyn/Åtalsanmälan som kan användas för att komma fram till om ett ärende bör anmälas eller inte.

Beslutar ni er för att göra en åtalsanmälan, följ rutinen ”Misstanke om brott och åtalsanmälan” i Handläggarstödet för stödadministration.

4 Hur du kan föranmäla kontroller

4.1 Det finns olika riktlinjer för olika kontroller

Urvalsorsaken (urvalskoden) för kontrollen styr om du kan föranmäla kontrollen eller inte. Hur lång tid innan du kan föranmäla beror på vilken typ av kontroll det är. En kontroll av djurdelen i ett stöd föranmäler inte en kontroll av arealdelen i samma stöd och tvärt om. Bestämmelserna om föranmälan finns i 11 kap. 11-12 §§ Förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

- Arealbaserade stöd och arealbaserade grundvillkor får du föranmäla max 14 dagar i förväg.
- Djurstödskontroller och registerkontroller får du föranmäla max 48 timmar i förväg.
- Grundvillkorskontroll av livsmedel och foderkontroll samt djurskyddskontroll får du föranmäla max 24 timmar i förväg.
- Vissa urvalskoder innebär att kontrollen inte får föranmälas alls, se avsnitt 4.3 Kontroller som du inte får föranmäla.

Du ska alltid dokumentera det datum och tidpunkt när du kontaktar lantbrukaren om att ett kontrollbesök ska utföras. När du föranmäler kontrollen utanför godkänt tidsintervall ska du alltid skriva en motivering om orsaken.

4.2 Kontroller som du kan föranmäla

Du kan i normalfallet föranmäla kontroller, nedan beskrivs vilka typer av kontroller du får föranmäla och vilket tidsintervall som gäller för de olika kontrollerna.

Du bör vara restriktiv med att skjuta upp föranmälda kontroller. Du måste påbörja kontrollen inom det tillåtna tidsintervallet, annars måste du ha en godkänd orsak till varför kontrollen inte påbörjades. Om lantbrukaren eller dennes representant inte kan närvara ska du undersöka om kontrollen går att utföra med hjälp av en ersättare eller utan assistans.

4.2.1 Kontroller som du kan föranmäla max 14 dagar i förväg

Följande kontroller kan du i normalfallet föranmäla max 14 dagar innan kontrollen. Observera att det finns undantag, se avsnitt 4.3 Kontroller som du inte får föranmäla.

- Gårdstödskontroll
- Kontroll av stöd till unga jordbrukare

- Kontroll av ersättning för ekologisk produktion,
- Kontroll av ersättning för precisionsodling – planering
- Kontroll av ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage
- Kontroll av miljöersättningar (areal)
- Kontroll av kompensationsstöd (arealdelen)
- Grundvillkorskontroll av normer (GAEC)
- Grundvillkorskontroll av SMR 1 Ramdirektiv för vatten
- Grundvillkorskontroll av SMR 2 Nitratdirektivet
- Grundvillkorskontroll av SMR 3 Vilda fåglar
- Grundvillkorskontroll av SMR 4 Vilda djur och växter
- Grundvillkorskontroll av SMR 7 Växtskydd
- Grundvillkorskontroll av SMR 8 Hållbar användning av bekämpningsmedel

4.2.2 Kontroller som du kan föranmäla max 48 timmar i förväg

Följande kontroller kan du föranmäla max 48 timmar innan kontrollen. Observera att det finns undantag, se avsnitt 4.3 Kontroller som du inte får föranmäla.

- Kontroll av hotade husdjursraser
- Kontroll av ekologisk produktion (djurdelen)
- Kontroll av kompensationsstöd (djurdelen)
- Kontroll av nötkreatursstödet
- Kontroll av djurvälståndersättningar
- Registerkontroller av nötkreatur, får och get samt gris

4.2.3 Kontroller som du kan föranmäla max 24 timmar i förväg

Följande kontroller kan du föranmäla max 24 timmar innan kontrollen. Observera att det finns undantag, se avsnitt 4.3 Kontroller som du inte får föranmäla.

- Grundvillkorskontroll för SMR 9-11 Djurskydd
- Grundvillkorskontroll för SMR 5 Livsmedel och foder
- Grundvillkorskontroll för SMR 6 Hormoner

Grundprincipen är att livsmedelskontroller ska vara oanmälda. Men i samband med en fullständig grundvillkorskontroll går det bra att föranmäla den upp till 24 timmar i förväg. Om du föranmäler en livsmedelskontroll ska den rapporteras som föranmäld även i Primör. Anledningen till att kontrollen föranmäldes ska också anges.

4.3 Kontroller som du inte får föranmäla

Företag som har blivit uttagna till kontroll på grund av tips får du inte föranmäla. För urvalskoderna avvikelser tidigare år och övrigt urval beror det på vad du ska kontrollera om de får föranmälas. Vilka urvalskoder för kontroller som inte får föranmälas framgår i tabell 1.

För att säkerställa att stöd-, grundvillkor- och registerkontroll ska kunna genomföras kan du i undantagsfall föranmäla dessa kontroller.

Om en kontroll som du normalt inte ska föranmäla ändå föranmäls måste du ange en godkänd anledning till detta i Atlas.

Tabell 1 Urvalskoder för kontroller som inte får föranmälas

Urvalskod	Beskrivning	Kommentar
101	Tips internt länsstyrelsen	Får inte föranmälas.
105	Tips från ajourhållningen	Får inte föranmälas.
431	Fågel och habitat, tips internt från länsstyrelsen	Får inte föranmälas.
551	Initierad av regel & förvaltningsenheten	Får inte föranmälas.
560	Uttag av veterinära skäl	Får inte föranmälas.
720	Tips från allmänheten	Får inte föranmälas.
730	Övrigt urval	Gör bedömning i varje enskilt fall vad som kan föranmälas.
300	Avvikelse från tidigare år	Djurrelaterad kontroll får inte föranmälas: <ul style="list-style-type: none"> Djurrelaterade stöd och ersättningar Registerkontroller av nötkreatur, får och get samt gris Grundvillkorskontroll av djurskydd, hormoner, livsmedel och foder Arealbaserad kontroll får föranmälas.

5 Om du inte kan genomföra kontrollen

Vid omständigheter som gör att du inte kan genomföra kontrollen, ska du skriva en tjänsteanteckning där du beskriver anledningen till att kontrollen inte har kunnat genomföras. Tjänsteanteckningen ska sparas i lantbrukarens akt i Kundakt och skickas till lantbrukaren med mottagningsbevis. Det är viktigt att få bekräftat att lantbrukaren har mottagit informationen då detta kan leda till avslag på ansökan. Om kontrollen inte kan utföras med anledning av force majeure se avsnitt 3.7 Force majeure och exceptionella omständigheter.

5.1 Om lantbrukaren inte tillåter identifierings- och registerkontroll

Om den registrerade lantbrukaren/aktören inte tillåter en kontroll av CDB, får och get eller gris, har länsstyrelsen i egenskap av kontrollmyndighet rätt att begära hjälp av polismyndigheten.

Bestämmelserna om detta finns i 6 § tredje stycket lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter vad gäller CDB-kontroller samt 19 § lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. vad gäller får- och getkontroller samt griskontroller.

5.2 Om lantbrukaren inte tillåter stöd- eller grundvillkorskontroll

Om lantbrukaren inte tillåter en stöd- eller grundvillkorskontroll ska detta respekteras. Detsamma gäller vid kontrolltillfället om lantbrukaren eller annan ansvarig person inte medverkar i den utsträckning som kan anses nödvändig för att du ska kunna genomföra kontrollen. Du ska dock informera lantbrukaren om att det kan bli avslag på ansökan om du inte får genomföra kontrollen. Observera att för vissa kontroller av till exempel märkning och registrering av djur måste den delen av kontrollen ändå genomföras, se avsnitt 5.1 ovan. Djurskyddskontroller genomförs vanligtvis, om nödvändigt med assistans från polisen, även om lantbrukaren motsätter sig kontroll.

6 Dokumentation av kontroll, kvalitetsbedömning och ajourhållning

6.1 Krav som ställs på dokumentationen

6.1.1 Din dokumentation ska ge en objektiv beskrivning

Din dokumentation ska ge en objektiv beskrivning av det som du ser vid fältbesöket. Dokumentationen ska beskriva de faktiska förhållandena så väl att även den som inte varit med får en riktig bild av de förhållanden som du konstaterat. Med hjälp av din dokumentation ska en handläggare, lantbrukare, revisor, myndighet eller domstol kunna förstå vad du sett och bakgrunden till de ställningstaganden som du gjort.

6.1.2 Din dokumentation ska vara ett beslutsunderlag

Dokumentationen är ett beslutsunderlag som ska ge information om sakförhållande till den som fattar beslut. Beslutsfattaren avgör om villkoren är uppfyllda eller inte genom att studera din dokumentation.

6.1.3 Din dokumentation ska vara underlag vid ett eventuellt överklagande

Lantbrukaren har rätt att överklaga beslutet, vilket innebär att beslutsfattaren vid en högre instans ska använda sig av dokumentationen från kontrollen, kvalitetsbedömning eller ajourhållningen som underlag för beslut i ärendet. Om dokumentationen är bristfällig blir det svårt att motivera beslutet och att förklara vid ett överklagande.

6.1.4 Din dokumentation ska kunna hålla för en granskning

Ditt arbete kan komma att granskas och bedömas vid flera olika tillfällen. Granskningen kan exempelvis komma att utföras av Jordbruksverkets internkontrollenhet och Ekonomistyrningsverket. Kontrollen kan även bli granskad av EU-kommissionens revisorer. Om revisorer hittar brister i dokumentationen kan det få stora konsekvenser, eftersom revisorerna kan dra slutsatsen att samtliga kontroller eller kvalitetsbedömningar i länet eller landet har utförts på samma sätt.

6.2 Viktigt att tänka på när du dokumenterar

6.2.1 Dokumentera noggrant

Var noggrann när du dokumenterar. I instruktioner, IT-system och protokoll är det inte möjligt att ange exakt vilka detaljer som ska dokumenteras. I vissa situationer måste du därför dokumentera betydligt fler uppgifter än vad som uppenbart framgår.

Det är särskilt viktigt att dokumentera väl när det finns tveksamheter samt när du iakttar brister. Tänk på att du även måste dokumentera sådana förhållanden som kan komma att ändras efter det att kontrollen eller ajourhållningen är genomförd.

När det gäller fältkontroller är det viktigt att lantbrukaren får tillfälle att yttra sig över all dokumentation som kommer att läggas till grund för beslut i ärendet. För arealkontroller ska du skriva sådan dokumentation på kontrolllyta skifte, alternativt kontrolllyta åtagandeyta om kontrolllyta skifte saknas, för att den ska vara synlig för lantbrukaren i Meddelande om kontrollresultat.

När det gäller ajourhållning är det viktigt att du skriver tydligt i Kommentar till lantbrukaren i SAMi på det berörda blocket för att de ska förstå vilka bedömningar du har gjort.

6.2.2 Dokumentera fakta och iakttagelser

Din dokumentation ska beskriva dels hur det ser ut, dels på vilket sätt detta påverkar din bedömning och var på skiftet/blocket avvikelser finns om det gäller en arealkontroll eller ajourhållning. Skriv till exempel: ”Marken är instängslad men saknar gräs och örter som djuren äter, på marken växer täta buskage och björksly samt en del äldre lövträd” eller: ”Lantbrukaren har ingen samlad dokumentation

över sin besättning. Endast ett fåtal inköpskvitton och hämtkvitton kunde lantbrukaren visa upp efter att ha letat efter dessa under hela den tid som det tog att genomföra kontrollen”. Denna beskrivning ger ett fullvärdigt beslutsunderlag, medan enbart kommentaren ”Marken är inte godkänd” eller ”Stalljournalen är inte godkänd” saknar beskrivning om varför marken eller stalljournalen inte kan godkännas.

När du dokumenterar pro rata tänk på att ange vilken typ av impediment pro ratan består av och hänvisa till lämplig pro rata-nyckel eller täckningsgrad.

6.2.3 Dokumentera vilka stödande dokument du kontrollerat

Lantbrukarens dokumentation ska verifieras mot stödande dokument, exempelvis inköpsfakturer, kvitton, etiketter på säckar eller dylikt. De stödande dokument som du kontrollerat mot ska du fotografera eller be att få elektroniskt och spara i Kundakt. Dokumentera även vilka stödande dokument eller motsvarande som lantbrukaren kunnat visa upp för att styrka lämnade uppgifter, antingen på kontrollpunkten eller i en tjänsteanteckning i Kundakt. Om det saknas stödande dokument att kontrollera uppgifter mot så dokumentera detta. Fotot är till för att ersätta signering, det vill säga styrker att du har sett dokumentet. Du kan fortfarande välja att signera dokumentet. Du behöver signera alla sidor du tittat på, inte enbart första sidan.

6.2.4 Dokumentation som visas i Meddelande om kontrollresultat för arealstödskontroller

Dokumentationen du vill förmedla till lantbrukaren ska skrivas på kontrolllytan. Det du skriver på avvikelseytor, pro rata-tytor och kontrollanteckningspunkter kommer inte visas i Meddelande om kontrollresultat, det kommer däremot fortfarande sparas och finnas tillgängligt i Atlas, Falken och Basen. I Meddelande om kontrollresultat visas istället särskilt utformade standardtexter för avvikelser kopplade till respektive kontrollpunkt. Dessa standardtexter är utformade för att på ett enkelt sätt beskriva för lantbrukaren vad hen behöver göra för att åtgärda en avvikelse. För mer information om Meddelande om kontrollresultat se ”Vägledning Meddelande om kontrollresultat” i Handläggarstöd för Stödadministration i fliken Kontroll på plats.

6.2.5 Meddelande om kontrollresultat för kontroll av grundvillkor, registreringskontroll och djurbaserade stöd.

I dagsläget finns inget IT-system för att få ut ett meddelande om kontrollresultat i Atlas för dessa villkor och stöd. Du behöver därför skriva ett manuellt meddelande för dessa stöd, villkor och offentliga kontroller. Mallar för dessa hittar du i Handläggarstödet för stödadministration.

Se mer i rutinen 508 Meddelande om kontrollresultat.

6.2.6 Mer att tänka på om kontrollen dokumenteras på papper

Tänk på följande:

- Skriv tydligt – tänk på att andra måste kunna läsa noteringarna.
- Skriv med beständig skrift, inte blyerts.
- Markera de kontrollpunkter som du har kontrollerat.
- Använd inte tipp-ex eller motsvarande. Stryk istället över felaktiga uppgifter så att man kan se den ursprungliga texten. Signera ändringen med signatur och datum och dokumentera orsaken, om den inte är uppenbar. Signeringen ska göras med röd skrift.

Utnyttja det material som finns tillgängligt i form av anteckningar i kontrollprotokoll och bilagor. Om det utrymme som finns där inte är tillräckligt för att beskriva vad du konstaterat, använd ett vanligt A4-papper.

Det är tillåtet att dokumentera kontrollen digitalt, på en handdator eller dator.

När kontrollen är utförd ska protokollet scannas in och lägga upp i lantbrukarens akt i Kundakt oavsett om protokollet har fyllts i manuellt eller digitalt.

6.3 Fotodokumentation

6.3.1 Foton vid kontroll

Fotografier ger bra stöd för minnet och kan vara mycket användbara för den kommande handläggningen. Endast de fotografier som kommunicerats till lantbrukaren kan användas i beslut, överklagningsärenden och revisioner.

För de foton som kommuniceras med lantbrukaren ska det tydligt framgå var bilden är tagen. Dokumentera vad du vill visa med bilden.

Följande fall ska du dokumentera med fotografier:

- Dåligt underhållen jordbruksmark
- Tecken som tyder på kemisk bekämpning eller gödsling (avser till exempel ekologisk odling)
- Andra fall som lantbrukaren kan ”ställa till rätta” efter att kontrollen är genomförd.
- När du gör bedömningsområden vid pro rata-bedömning i fält ska du ta foto på de områden som kan förändras i tid och de områden som är nära 10 procent. Det kan behövas fotodokumentation även i andra fall. Det är viktigt att du i varje enskilt fall gör en bedömning om ett foto kan behövas för att styrka ditt beslut.

Även om du fotograferar bedömningsområdet ska du dokumentera väl och hänvisa till nycklar för pro rata och/eller täthetsskalor när du fastställer vilket intervall området har, se dokumentet ”Vägledning för bedömning av pro rata i fält”. Vägledningen hittar du på Handläggarstöd för Stödadministration.

För vissa kontrollpunkter i kontrollinstruktionen för arealbaserade stöd är det särskilt angivet att det är bra att ta foton för att dokumentera hur villkoren är uppfyllda. Det finns även andra tillfällen när det också kan vara bra med ett foto för att ytterligare visa vad du konstaterade vid kontrolltillfället.

6.3.2 Foton vid ajourhållning

Fotografier och filmer ger bra stöd för minnet och kan vara mycket användbara för den kommande ärendehantering av blocket. Anteckna i Basens eller Falkens noteringsfält att det finns film eller foto. Du ska beskriva var det är taget genom att exempelvis göra en blockanteckningspunkt och notera fotoriktning.

Följande fall ska du dokumentera med fotografier:

- Större områden som du underkänner, oavsett orsaken till att marken underkänns
- Dåligt underhållen jordbruksmark
- När du gör bedömningsområden vid pro rata-bedömning i fält ska du ta foto på de områden som kan förändras i tid och de områden som är nära 10 procent. Det kan behövas fotodokumentation även i andra fall. Det är viktigt att du i varje enskilt fall gör en bedömning om ett foto kan behövas för att styrka ditt beslut.

Det finns många andra tillfällen när det också kan vara bra med film eller foto för att ytterligare visa vad du konstaterat vid fältbesöket. Se rutinen 06 Granska block i fält för att se var och hur du ska spara foton och filmer.

7 Gemensamma och övergripande bestämmelser

Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitik och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014 av den 17 juli 2014 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet, landsbygdsutvecklingsåtgärder och tvärvillkor

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1173 av den 31 maj 2022 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet i den gemensamma jordbrukspolitiken

Lag (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Förvaltningslagen (2017:900)

Förordningen (2006:815) om provtagning på djur, m.m.

Förordningen om EU:s gemensamma jordbrukspolitik (2022:1826)

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2022:38) om rutiner vid handläggning av ärenden om stöd.

I detta ärende har sektionschef Peter Krause beslutat. Elisabet Johansson har varit föredragande.

Peter Krause

Elisabet Johansson

Sektionschef

Kontrollsamordnare